

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการสื่อสารได้เข้ามามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเฉพาะปัญหาด้านสุขภาพอนามัยเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้งครรภ์ของวัยรุ่นที่ส่งผลกระทบอย่างมากต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ เพราะการที่จะพัฒนาประเทศให้มีความก้าวหน้าได้นั้น นอกเหนือจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้มีประสิทธิภาพแล้ว การพัฒนาคนก็เป็นสิ่งที่จำเป็น และสำคัญอย่างยิ่ง จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ได้มีการปรับแนวคิดการพัฒนาจากเดิมที่เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นจุดมุ่งเน้นหลักของการพัฒนาแต่เพียงอย่างเดียวมาเป็นการเน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เพราะคนเป็นปัจจัยที่ชี้ให้เห็นถึงความสามารถและความสำเร็จของการพัฒนาได้ในทุกเรื่อง ได้เริ่มต้นปรับเปลี่ยนแนวทางการพัฒนาประเทศเพื่อให้คนไทยส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา มีความรู้ความสามารถ ปรับตัวเองให้อยู่กับสังคมอย่างมีคุณค่าตลอดทุกช่วงวัยควบคู่ไปกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การบริหารจัดการอื่นๆ เพื่อเอื้อต่อการพัฒนาคน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ได้ส่งเสริมให้ประเทศมีโครงสร้างประชากรที่เหมาะสมและมีการกระจายตัวของประชากรที่สอดคล้องกับศักยภาพและโอกาสการพัฒนาในแต่ละพื้นที่ของประเทศและที่สำคัญคือ การพัฒนาด้านสุขภาพและพลานามัยที่มุ่งเสริมสร้างโอกาสให้คนไทยทุกคน มีสุขภาพที่ดีและมีความรู้ความเข้าใจต่อการป้องกันโรค (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8, 2540)

การดำเนินงานด้านพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ยังคงปรากฏเห็นอย่างต่อเนื่องในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในฉบับที่ 8 – 10 แต่ปัญหาด้านสุขภาพของคนไทยยังคงเป็นปัญหาที่สร้างผลกระทบ โดยเฉพาะปัญหาด้านสุขภาพอนามัยเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้งครรภ์ของวัยรุ่นในประเทศไทยที่มีสถิติเพิ่มมากขึ้นในทุกปี ปัญหาการจัดตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเป็นปัญหาดังกล่าวที่สำคัญของประเทศไทยส่งผลกระทบอย่างมากต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ส่วนใหญ่เป็นเด็กและเยาวชนที่อยู่ในวัยของการศึกษาเล่าเรียน หากวัยรุ่นตั้งครรภ์ในช่วงอายุนี้อาจจะทำให้เกิดผลกระทบ

ทั้งร่างกายและจิตใจและส่วนใหญ่จะขาดความพร้อมในการดูแลสุขภาพตนเองทั้งในระหว่างตั้งครรภ์และหลังคลอดทำให้คุณภาพชีวิตของทารกลดลง

จากรายงานสถิติของสาธารณสุขพบว่าภาวะเจริญพันธุ์ในประเทศไทยได้ลดต่ำลง อัตราการเจริญพันธุ์รวมได้ลดลงถึงระดับ 1.5 ซึ่งจากการสำรวจประชากรหญิง 1,000 คน ในปี 2539 มีการตั้งครรภ์ 31 คน และในปี พ.ศ. 2554 ลดลงเหลือ 24 คน ขณะที่อัตราการคลอดบุตรของวัยรุ่นอายุ 15 -19 ปี ต่อหญิงวัยเดียวกัน 1,000 คน และในช่วง 11 ปีที่ผ่านมา มีแนวโน้มสูงขึ้นมาเรื่อยๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 - 2550 และลดลงในปี 2551 ที่อัตราร้อยละ 39.79 หลังจากนั้นก็มีแนวโน้มสูงขึ้นอีกครั้ง โดยในปี พ.ศ. 2554 มีอัตราสูงสุดที่ร้อยละ 46.60 และค่อยๆลดลง ในปี พ.ศ. 2556 ที่อัตราร้อยละ 41.54 เมื่อจำแนกรายภาค พบว่าภาคกลางมีอัตราการคลอดบุตรของวัยรุ่นสูงสุด อยู่ที่ร้อยละ 48.93 รองลงมาเป็นภาคเหนือ ภาคใต้ กรุงเทพมหานคร และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในอนาคตอาจต้องเผชิญปัญหา “เด็กเกิดน้อย แต่ด้อยคุณภาพ” ถ้าภาวะการมีบุตรของวัยรุ่นไทยไม่ได้รับการแก้ไขปัญหาย่างแท้จริง (สำนักงานปลัดฯ, 2557)

เช่นเดียวกันกับสถาบันอิสราได้รายงานสถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ข้อมูลการรายงานสถิติด้านสาธารณสุขพบว่า ในปี พ.ศ. 2555 อัตราการคลอดจากหญิงอายุ 15-19 ปี เท่ากับ 53.8 รายต่อประชากรวัยเดียวกัน 1,000 คน เพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัว จาก 31.1 รายในปี พ.ศ. 2543 โดยเป็นการคลอดซ้ำถึง 15,440 ราย หรือร้อยละ 11.9 ของการคลอดในวัยรุ่นทั้งหมด ตัวเลขดังกล่าวใกล้เคียงกับอัตราการคลอดบุตรของหญิงวัยรุ่นในประเทศอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ กัมพูชา และหลายประเทศในละตินอเมริกา แต่สูงกว่าในประเทศรายได้สูงของทวีปเอเชีย เช่น ญี่ปุ่น เกาหลี จีน และสิงคโปร์ (สถาบันอิสรา, 2557)

ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นไม่เพียงแต่จะเกิดขึ้นในประเทศไทยเท่านั้นในต่างประเทศก็ยังคงเป็นปัญหาเร่งด่วนในการแก้ไขโดยเฉพาะประเทศที่ด้อยพัฒนาและประเทศกำลังพัฒนา องค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลประสานงานงานด้านสาธารณสุข ได้มีการระบุถึงสถานการณ์การตั้งครรภ์ของวัยรุ่นทั่วโลกว่าปัจจุบันทั่วโลกมีอัตราการคลอดบุตรหรือการเกิดของเด็กทารกตั้งแต่ปีค.ศ. 1990 มีหญิงสาววัยรุ่นที่คลอดบุตรคิดเฉลี่ยเป็นร้อยละ 11 อยู่ช่วงอายุระหว่าง 15 – 19 ปี และร้อยละ 95 เกิดขึ้นในประเทศที่มีรายได้ต่ำหรือรายได้ปานกลาง ในปี 2014 อัตราการเกิดของทารกที่เกิดกับวัยรุ่นหญิงอายุระหว่าง 15-19 ปี โดยใช้อัตราเฉลี่ย 49 คนต่อวัยรุ่นหญิง 1,000 คน โดยมีอัตราสูงสุดอยู่ที่ 1-299 คนต่อหญิงวัยรุ่น 1,000 คนในแถบแอฟริกาได้นำไปสู่ประเด็นสำคัญของสาเหตุการเสียชีวิตของมารดาและเด็กทารกตลอดจนปัญหาสุขภาพและปัญหาด้านเศรษฐกิจการเลี้ยงดูทารกที่เกิดจากแม่วัยรุ่น (WHO,2014) สอดคล้องกับข้อมูลขององค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN) ได้มีการตั้ง

ข้อสังเกตสถานการณ์การให้กำเนิดทารกของหญิงสาว 16 ล้านคนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี รายงานจากกองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ (UNFPA) ในปี 2013 ซึ่งตั้งข้อสังเกตว่ามีหญิงสาว 3,200,000 คนได้รับการทำแท้งที่ไม่ปลอดภัยและร้อยละ 90% ส่วนใหญ่อยู่ในประเทศกำลังพัฒนา (UN News, 2013)

จากสถิติข้างต้นทำให้เห็นถึงปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ล้วนเป็นปัจจัยเสี่ยงที่ก่อให้เกิดปัญหาในด้านสาธารณสุขและสังคม อาทิ ทารกมีน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม การทำแท้งที่ไม่ปลอดภัย การเสียชีวิตของมารดาของเด็กทารก หรือเด็กเกิด การกำพร้าพ่อแม่ การทอดทิ้งบุตรหรือทารกแรกเกิด ปัญหาการหย่าร้าง ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ปัญหาล่วงละเมิดทางเพศ ปัญหาการค้าประเวณี เป็นต้น สถาบันสตรีและครอบครัวได้ระบุถึงสาเหตุของปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นไทยเกิดจากความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี ซึ่งทำให้โลกไร้พรมแดน การแพร่ระบาดของสื่อลามกและยาเสพติด ความฟุ้งเฟ้อและวัตถุนิยมของเด็กและเยาวชน โครงสร้างครอบครัวที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นครอบครัวเดี่ยวที่มีเพียง พ่อ แม่ ลูก ความจำเป็นทางด้านเศรษฐกิจของครอบครัวที่ทำให้พ่อแม่มีเวลาให้กับครอบครัวและลูกน้อยลงจนไม่สามารถเป็นแบบอย่าง อบรม ดูแล และให้คำปรึกษาแก่ลูกวัยรุ่นที่กำลังอยู่ในวันหัวเลี้ยวหัวต่อจากอิทธิพลและการเปลี่ยนแปลงของฮอร์โมนในร่างกายได้ (สถาบันสตรีและครอบครัว, 2556)

นอกจากนี้เอกสารทางวิชาการทั้งในและต่างประเทศที่พยายามชี้ให้เห็นถึงความสำคัญและปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหารวมไปถึงผลกระทบของปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นทั้งในระดับบุคคลและในระดับประเทศ บาบาทุนดี โอโซติมีฮิน (Babatunde Osotimehin, 2013) กรรมการบริหารกองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ (United Nations Population Fund: UNFPA) ได้ให้คำชี้แจงถึงการตั้งครรภ์วัยรุ่นที่ไม่เหมาะสมไม่ได้เป็นเพียงปัญหาสุขภาพเพียงอย่างเดียวแต่ปัญหาด้านการพัฒนาด้วยเช่นกัน โดยเป็นปัญหาที่ฝังรากลึกอยู่ในความยากจนความไม่เท่าเทียมกันทางเพศ ความรุนแรงในเด็กและการแต่งงานที่ถูกบังคับไม่สมดุลของอำนาจระหว่างเด็กวัยรุ่นหญิงชาย โดยมีปัจจัยมาจากการขาดการศึกษาและความล้มเหลวของระบบการทำงานและการสื่อสารของหน่วยงานที่รับผิดชอบในด้านสุขภาพและการพัฒนา เช่นเดียวกับงานวิจัยของโคเล่ และคณะ (Coley and others, 1998) ได้ทำการวิจัยถึงปัจจัยและผลกระทบโดยภาพรวมของการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นโดยผลการวิจัยได้พบว่า การตั้งครรภ์ของวัยรุ่นนั้นมีปัจจัยเกี่ยวกับกิจกรรมทางเพศ ผู้ปกครองขาดการนำเสนอข้อมูลและให้ความสำคัญกับการให้ข้อมูลทางเพศกับวัยรุ่นตั้งแต่เริ่มต้น แม้ว่าอัตราการคลอดบุตรของวัยรุ่นได้ลดลงอย่างมีนัยสำคัญช่วงปี 1998 แต่มีการเพิ่มอัตราของกิจกรรมทางเพศที่ผิดกฎหมายยังคงมีให้เห็นต่อเนื่องอันมีผลมาจากการให้ข้อมูลด้านเพศศึกษาที่ไม่เพียงพอหรือครบถ้วนจากผู้ปกครองหรือญาติพี่น้องที่มีการเลี้ยงดูวัยรุ่น เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย เป็นต้น

การรายงานผลการดำเนินงานแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ยังคงพบปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพที่ทำให้เกิดปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเพิ่มสูงขึ้น รัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญและเร่งแก้ไขปัญหาระดับสูงอย่างจริงจัง จึงเกิดแนวทางการแก้ไขปัญหามาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน โดยมีสาระสำคัญเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้นเตรียมความพร้อมด้านคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพมีแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมให้มีระบบการจัดการความรู้ในเรื่องครอบครัวศึกษา อาหาร ศึกษา พฤติกรรมอนามัยการเจริญพันธุ์ และสุขภาพทางเพศที่เหมาะสมปลอดภัย รวมถึงการเตรียมความพร้อมพ่อแม่ ก่อนตั้งครรภ์ ระหว่างตั้งครรภ์ ระยะคลอด และหลังคลอด และจัดบริการสุขภาพและอนามัยการเจริญพันธุ์ที่เป็นมิตรกับวัยรุ่นและเยาวชน เพื่อป้องกันและแก้ไขการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฯ ฉบับที่ 11, 2555)

จากความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่เกิดขึ้น รัฐบาลมอบหมายไปยังหน่วยงานภาครัฐที่ใกล้ชิดกับปัญหาดังกล่าวฯ ร่วมหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น โดยหน่วยงานภาครัฐหลายแห่งมีการวางนโยบาย ยุทธศาสตร์หรือมาตรการในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในเกิดประสิทธิภาพเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานที่ได้วางไว้ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายของคำว่า นโยบายไว้ว่า นโยบายคือหลักและวิธีปฏิบัติซึ่งถือเป็นแนวดำเนินการเป็นข้อความช่วยเหลือในการตัดสินใจเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปโดยถูกต้องและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2546) นโยบายที่ดีจะช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นโยบายประกอบไปด้วยข้อมูลหรือสิ่งที่ได้กำหนดไว้เพื่อใช้เป็นแนวทางหรือเป็นกรอบกำกับการดำเนินงานด้านต่างๆ เป็นแนวความคิดในการพิจารณาตัดสินใจจัดทำแผน จัดทำโครงการ และกำหนดวิธีการเฉพาะในการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนโยบายของตนโดยตรง กำหนดและพัฒนายุทธวิธีเพื่อให้สามารถนำวัตถุประสงค์ไปปฏิบัติด้วยการประมาณการความต้องการการใช้ทรัพยากรในการพัฒนางาน ประสานงานและกิจกรรมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พัฒนาแผนปฏิบัติงานโดยร่วมมือกับผู้มีส่วนที่รับผิดชอบจัดทำรายละเอียดแผนงาน โครงการ ตลอดจนดูแลการปฏิบัติงานตามแผนงานให้เกิดประสิทธิภาพควบคู่ไปกับการดำเนินการด้านยุทธศาสตร์ที่จะเป็นตัวส่งเสริมให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ยุทธศาสตร์เป็นกระบวนการตัดสินใจอย่างเป็นระบบในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด รวมถึงการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติ เพื่อบรรลุเป้าประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ อันเป็นผลประโยชน์ของส่วนรวม หรือประโยชน์สาธารณะเปรียบเสมือนทิศทางหรือแนวทางปฏิบัติตามพันธกิจและภารกิจ (Mission) ให้สัมฤทธิ์ผลตามวิสัยทัศน์ (Vision) และเป้าประสงค์ขององค์กร (Corporate Goal) แผนยุทธศาสตร์ที่ดีนั้นจะต้องถูกกำหนดขึ้นตามวิสัยทัศน์ขององค์กร อันเป็นผลผลิตทางความคิดร่วมกันของสมาชิกในองค์กรที่ได้ทำงานร่วมกันหรือจะทำงานร่วมกัน ทั้งนี้หน่วยงานสามารถใช้แผนยุทธศาสตร์เป็นกรอบในการประเมินผลงานประจำปีและสามารถใช้แผนยุทธศาสตร์เป็นกรอบในการจัดทำแผนปฏิบัติได้ โดยทั้งนโยบายและยุทธศาสตร์เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติควบคู่กันไป เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพสามารถที่จะควบคุมทรัพยากรต่างๆ ในการดำเนินงานได้เป็นอย่างดีและมีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนเพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ภายใต้การบริหารทรัพยากรต่าง ๆ ให้เกิดความคุ้มค่า

การนำนโยบายและยุทธศาสตร์ไปเป็นแนวทางในการดำเนินงานขององค์กรให้บรรลุเป้าขององค์กรแล้ว นโยบายและยุทธศาสตร์ยังได้เข้ามามีบทบาทต่อการแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ ของสังคม รวมไปถึงปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่มีหลายหน่วยงานได้มีการนำนโยบายและยุทธศาสตร์เข้าไปช่วยในการแก้ไขปัญหาในเรื่องดังกล่าว จากการรายงานการทบทวนนโยบายเกี่ยวกับปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในประเทศไทย (สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์, 2553) พบว่ามี 4 หน่วยงาน ได้แก่ 1) คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ(สช.) 2) กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข 3) กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 4) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เป็นหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบหลักในการดำเนินการในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น โดย 4 หน่วยงานการใช้นโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่มีการดำเนินงานที่แตกต่างกัน ดังนี้

หน่วยงานสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) เป็นองค์กรที่มีหน้าที่พัฒนานโยบายสาธารณะด้านสุขภาพโดยเน้นกระบวนการที่มีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนรวมทั้งภาคประชาชน ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นได้รับการเสนอเข้าสู่สมัชชาสุขภาพแห่งชาติโดยแผนงานสร้างเสริมสุขภาพะทางเพศ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ซึ่งถูกนำเสนอในรูปของปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของกลุ่มผู้หญิงที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มอายุที่มีอัตราการตั้งครรภ์สูงกลุ่มหนึ่งของประเทศ และได้มีการนำประเด็นปัญหานี้และร่างมติเข้าพิจารณาและได้รับการรับรองในสมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ 1 พ.ศ. 2551 ในวาระว่าด้วย “สุขภาพะทางเพศ : ความรุนแรงทางเพศ การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและเรื่องเพศกับเอดส์/โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์” คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติได้จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงานที่

เกี่ยวข้องหลายครั้ง และรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินการตามมติดังกล่าวต่อสมัชชาสุขภาพแห่งชาติในปี พ.ศ. 2552 (สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ, 2552)

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) ได้กำหนดมาตรการในการดำเนินการแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่สำคัญของประกอบไปด้วยส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจด้านเพศศึกษาที่รอบด้าน (comprehensive sexuality education) สร้างความเข้มแข็งให้แก่ระบบให้การปรึกษา โดยเน้นการจัดบริการให้การปรึกษาทั้งก่อนและหลังเผชิญปัญหา (pre - post counseling) สนับสนุนการศึกษาวิจัยและจัดทำฐานข้อมูลสำคัญของปัญหาสุขภาพทางเพศให้มีการพัฒนาและเพิ่มสถานบริการให้ความช่วยเหลือทั้งด้านสุขภาพกาย จิตใจ การศึกษา เศรษฐกิจ และสังคมแก่ผู้หญิงที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ตัดสินใจตั้งครรภ์ต่อตั้งแต่ระหว่างตั้งครรภ์จนถึงหลังคลอด สนับสนุนให้รวมบริการยุติการตั้งครรภ์ด้วยวิธีที่ปลอดภัยภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมายให้อยู่ในชุดสิทธิประโยชน์ของระบบประกันสุขภาพทุกระบบ ส่งเสริมให้มีการพัฒนานโยบายและมาตรการในการจัดการกับปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพที่มีผลต่อปัญหาสุขภาพทางเพศ และให้จัดตั้งกลไกระดับชาติที่มีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในการจัดการกับปัญหาสุขภาพทางเพศ

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข มีหน้าที่ผลักดันและส่งเสริมให้เกิดนโยบายและกฎหมายที่จำเป็นด้านการอนามัยเจริญพันธุ์ สำหรับปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่เกิดขึ้นอันส่งผลต่อปัญหาด้านสุขภาพและอนามัย คณะกรรมการพัฒนางานอนามัย การเจริญพันธุ์แห่งชาติจึงได้มีการจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนางานอนามัยการเจริญพันธุ์แห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2553 - 2557) โดยรายละเอียดได้มีการระบุถึงเป้าประสงค์หลักให้คนทุกเพศทุกวัยมีอนามัยการเจริญพันธุ์ที่ดี โดยเฉพาะเรื่องสุขภาพทางเพศในกลุ่มวัยรุ่น รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัว และเน้นให้เกิดทุกรายเป็นที่ปรารถนาปลอดภัยและมีคุณภาพ ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การดำเนินงานทั้งสิ้น 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างครอบครัวใหม่และเด็กรุ่นใหม่ให้เข้มแข็ง และมีคุณภาพ 2) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมให้คนทุกเพศทุกวัยมีพฤติกรรมอนามัยการเจริญพันธุ์ และสุขภาพทางเพศที่เหมาะสม 3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริการอนามัยการเจริญพันธุ์ และสุขภาพทางเพศที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ 4) ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริหารจัดการงานอนามัยการเจริญพันธุ์ และสุขภาพทางเพศแบบบูรณาการ 5) ยุทธศาสตร์การพัฒนานกฎหมาย และระเบียบ เกี่ยวกับงานอนามัยการเจริญพันธุ์ และสุขภาพทางเพศ 6) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและการจัดการองค์ความรู้ เทคโนโลยีอนามัยการเจริญพันธุ์ และสุขภาพทางเพศ โดยยุทธศาสตร์และมาตรการถูกกำหนดขึ้นให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์และมีความครอบคลุมงานอนามัยการเจริญพันธุ์ทั้งหมด

กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหน่วยงานที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นจึงได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการและส่งเสริมบทบาทหญิงและชายที่ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในสังคมอย่างสมดุลของวัยรุ่นรวมถึงจัดการกับปัญหาดังกล่าวในวัยรุ่น ซึ่งวางเป้าหมายให้เด็กและเยาวชนมีทักษะและภูมิคุ้มกันในการจัดการสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ มีการให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่มีปัญหาและมีการจัดตั้งภาคีเพื่อป้องกัน คั่นกรอง และพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชนจากปัญหาของการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัยและการตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อมในวัยรุ่นทั้งชายและหญิงอายุระหว่าง 10-19 ปี ทั้งกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปกลุ่มที่ประสบปัญหาดังกล่าวไม่พร้อมและกลุ่มที่มีพฤติกรรมล่อลวง จัดหา หรือเป็นธุระจัดการหาคนต่างเพศให้เพื่อผลประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์สำคัญคือ 1) การป้องกัน 2) การช่วยเหลือและฟื้นฟู 3) การเสริมสร้างบทบาทและองค์ความรู้แก่กลุ่มผู้นำทางความคิดของวัยรุ่น 4) การผลักดันนโยบาย และ 5) ระบบข้อมูลภาวะการณ์ตั้งครรภ์ไม่พร้อม (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2553)

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส) เป็นหน่วยงานที่ได้พัฒนายุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และมาตรการในการป้องกันและแก้ไขการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานเบื้องต้น โดยมีการวางยุทธศาสตร์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวในวัยรุ่นไว้ 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) พัฒนากลไกการขับเคลื่อนนโยบายระดับชาติ 2) บูรณาการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นตามประชากรกลุ่มเป้าหมาย 3) บูรณาการงานดูแลรักษาและลดผลกระทบตามกลุ่มประชากรเป้าหมาย 4) การศึกษาวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวในวัยรุ่น และ 5) การติดตามและประเมินผลเพื่อป้องกันและแก้ไขการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ยุทธศาสตร์ทั้ง 5 ข้อนั้นมีการวางกลยุทธ์ย่อยไว้ในแต่ละยุทธศาสตร์ อีกทั้งยังระบุถึงภาพความสำเร็จตัวชี้วัดและเป้าหมายความสำเร็จ รวมถึงมาตรการที่ใช้ในการดำเนินกลยุทธ์ต่างๆ ซึ่งจะทำให้การแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2553)

แม้ว่าแนวทางในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นจะดำเนินการด้วยการวางกรอบนโยบายยุทธศาสตร์หรือมาตรการที่ทำให้เกิดการปฏิบัติตามแล้ว แต่สิ่งที่สำคัญที่จะมีส่วนช่วยให้นโยบายและยุทธศาสตร์มีประสิทธิภาพขึ้น คือ กระบวนการสื่อสารช่องทางที่สำคัญ ในการแก้ไขปัญหาด้วยการใช้สื่อในรูปแบบต่างๆ ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของเจนิเฟอร์ อา เวอเรน (Jennifer R. Warren, 2013) ได้ชี้ให้เห็นว่ารูปแบบและเนื้อหาของ การสื่อสารมีประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาเพศศึกษาดังกล่าวส่งผลต่อการเลิกสูบบุหรี่ของชาวแอฟริกันใต้ และในทำนองเดียวกันงานวิจัยของจানা มิเชลและคณะ (Jana Michael and Other ,2015) ได้พบว่าการสื่อสารมีบทบาทสำคัญและ

มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและพฤติกรรมในการป้องกันเอชไอวีในแอฟริกาใต้ และงานวิจัยของ แอน เดอ ซาลิตและคณะ (Ann De Shalit and Other, 2014) ผลการวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่าการสื่อสารมีความจำเป็นต่อการพัฒนาแนวความคิดที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอพยพของแรงงานการขายบริการทางเพศและการค้ามนุษย์

กระบวนการสื่อสารได้เข้ามามีบทบาทที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาของสังคม นอกจากนี้การสื่อสารยังมีความสำคัญและอิทธิพลต่อการแสดงออกหรือพฤติกรรมเลียนแบบที่สามารถโน้มน้าวใจให้เกิดการทำตามจนกลายเป็นค่านิยมทางวัฒนธรรมได้ ชาน,วูและวิลเลียม (Chan, Ng & Williams, 2012) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การตีความของวัยรุ่นหญิงเรื่องเพศในสื่อที่ปรากฏบนสินค้า ข้อค้นพบจากงานวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้หญิงในฮ่องกงส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลทั้งลักษณะทางวัฒนธรรมของจีนและวัฒนธรรมตะวันตกที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยผ่านการบริโภคของภาพผู้หญิงในสื่อต่างที่มีการนำเสนอผ่านสื่อมวลชนภายในและภายนอกประเทศและเกิดความต้องการอยากทำตามหรือเลียนแบบเพื่อให้เกิดความดึงดูดใจต่อเพศตรงข้ามและเป็นความทันสมัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ออร์ตซ อาร์และคณะ (Ortiz, R., and other, 2011) เรื่อง ผลกระทบของการดูและการพูดคุยละครโทรทัศน์เกี่ยวกับเรื่องผลที่ตามมาของการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น ผลการวิจัยพบว่าการเปิดสื่อโทรทัศน์ของวัยรุ่นที่มีเนื้อหาเรื่องเพศที่บ่อยครั้งส่งผลทำให้เกิดพฤติกรรมในการอยากเลียนแบบหรือทำตามได้

จากงานวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการสื่อสารไม่ได้มีเพียงบทบาทหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้เท่านั้น แต่การสื่อสารที่มีทั้งเนื้อหาหรือรูปร่างยังกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่างๆของมนุษย์ได้ เพราะการสื่อสารได้เข้ามามีส่วนในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ หรือค่านิยมของบุคคลในสังคมในด้านของการสื่อความหมาย การเสนอแนวความคิด และการให้ความรู้ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติตามหรือยกเลิกเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามแบบอย่างที่เคยยึดถือปฏิบัติมา อันเป็นอิทธิพลที่สำคัญต่อการพัฒนาสังคมในทุกรูปแบบ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ โอ ซันลิแวน (O'Sullivan, 2003) นักวิจัยด้านสุขภาพ ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการสื่อสารที่มีอิทธิพลต่อการแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพ โดยได้ทำการวิจัยและจัดทำเป็นคู่มือกลยุทธ์การสื่อสารในการวางแผนเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพตั้งแต่ปี ค.ศ. 1982 หรือ พ.ศ. 2525 เพื่อปรับปรุงผลลัพธ์ทางสุขภาพที่เฉพาะเจาะจงโดยเน้นการสื่อสารในรูปแบบต่างๆ การมีส่วนร่วมเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในครอบครัวในด้านต่างๆ อาทิ อนามัยเจริญพันธุ์มารดา สุขภาพเด็ก ภูมิคุ้มกันบกพร่องของมนุษย์ไวรัสเอชไอวี : HIV หรือ เอคส์ และสิ่งแวดล้อมสุขภาพ

ในขณะที่งานวิจัยของ โนอาร์ เอสเอ็มและคณะ (Noar SM and Other,2014) ที่ทำการศึกษาพบว่ากระบวนการสื่อสารการรณรงค์จะช่วยชะลอเริ่มต้นของการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นในอเมริกันและเด็กแอฟริกันใต้ และทำการวิจัยเพื่อการพัฒนาและการดำเนินการของกระบวนการสื่อสารการรณรงค์ในรูปแบบต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

โรบินสัน มาร์เร็น เอ็น (Robinson Maren N.,2014) ได้สรุปผลงานวิจัยพบว่าการใช้สื่อด้วยการรณรงค์ที่มีสื่อและช่องทางการสื่อสารมากยิ่งมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปรับปรุงพฤติกรรมสุขภาพของกลุ่มประชากรในสหรัฐอเมริกา ในทำนองเดียวกันงานวิจัยของ เซบัสเตียนและคณะ (Sebastian and other,2010) ซึ่งให้ เห็นว่าการใช้สื่อรณรงค์กับผู้รับสารที่มีความแตกต่างกันจะมีประสิทธิภาพในการรับรู้การสื่อสารสุขภาพมากกว่าการใช้สื่อสารจากข้อความเพียงอย่างเดียวในชุมชนแรงงาน และวิจัยของ คารา ฟินเลย์ (Cara Finley, 2013) พบว่า ควรนำการใช้สื่อการรณรงค์มาใช้ในการลดสถานะการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในอเมริกาควบคู่ไปกับการพัฒนาหลักสูตรการสอนเพศศึกษาในโรงเรียน

จากผลการวิจัยของนักวิชาการข้างต้นได้ชี้ให้เห็นว่าการสื่อสารการรณรงค์เข้ามามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการแก้ไขปัญหาการด้านการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เช่นเดียวกับหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทย ก็ได้มีการนำแนวทางการรณรงค์มาใช้ในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นภายใต้ชื่อโครงการต่างๆ ดังนี้

ปี พ.ศ. 2552 คณะทำงานโครงการสายใยรักแห่งครอบครัวได้เห็นปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่มีการขยายตัวและสถิติเพิ่มขึ้นจึงมีแนวทางที่จะดำเนินโครงการแก้ไขปัญหา โดยกำหนดให้มี โครงการสต็อปทีนเอ็ม (STOP TEEN MOM) ซึ่งเป็นโครงการภายใต้โครงการสายใยรักแห่งครอบครัวดำเนินการด้วยการใช้รูปแบบการสื่อสารการรณรงค์โดยใช้สื่อในรูปแบบต่างๆ เพื่อลดหรือชะลอปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นที่สูงขึ้นในสังคมไทย เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคมอย่างต่อเนื่องและมีเครือข่ายในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องจำนวน 6 กระทรวง ได้แก่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (เอกสารโครงการ stop teen mom, 2556)

ปี พ.ศ. 2554 กระทรวงศึกษาธิการได้ร่วมมือกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส) และองค์การแพธ (PATH) ประเทศไทย ดำเนินโครงการรณรงค์ อัปทูมี (UP TO ME) เป็นโครงการรณรงค์สร้างความรู้ความตระหนักรู้เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น ในสถานศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อผลักดันให้เยาวชนในสถานศึกษาในพื้นที่นำร่องจำนวน 242 แห่ง

ใน 22 จังหวัด มีความรู้ความเข้าใจถึงวิธีลดความเสี่ยงของการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่พร้อม และสามารถป้องกันการตั้งครรภ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนให้การเรียนรู้เกี่ยวกับการแสวงหาความช่วยเหลือหรือค้นหาทางเลือกที่เหมาะสมเมื่อต้องเผชิญภาวะที่นำไปสู่เพศสัมพันธ์ที่ไม่ป้องกัน หรือการตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์ (สำนักงานสร้างเสริมสุขภาพ, 2555)

ปี พ.ศ. 2556 คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นหน่วยงานด้านการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้เห็นถึงปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศจึงกำหนดให้มี โครงการแม่วัยใส โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นโดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของสังคมผ่านการนำเสนอในมุมมองของนโยบายและมาตรการในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นไปยังหน่วยงานต่างๆ ควบคู่กับการใช้การสื่อสารการณรงค์เพื่อกระตุ้นให้เยาวชนเกิดความเข้าใจและตระหนักถึงเรื่องเพศศึกษาให้มากขึ้น

และในปีพ.ศ. 2557 มูลนิธิสถาบันครอบครัวไทยได้มองเห็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นด้วยการจัดทำ โครงการอดเปรี้ยวไว้กินหวาน รูปแบบการดำเนินการด้วยการสร้างหลักสูตรอบรมและจัดอบรมให้ความรู้กับนักเรียนในสถานศึกษาและในชุมชน ควบคู่ไปกับการทำสื่อรณรงค์ประเภทต่างๆ โดยเน้นไปที่การยับยั้งชั่งใจในเรื่องเพศ การไม่มีเพศสัมพันธ์จนกว่าจะแต่งงาน การตระหนักถึงผลกระทบของเพศสัมพันธ์ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และศีลธรรม นอกจากนั้นยังสอนทักษะในการหลีกเลี่ยงการเกิดเพศสัมพันธ์ ทักษะในการปฏิเสธ

ปัจจุบันกระบวนการสื่อสารการณรงค์ได้เข้ามาเป็นสิ่งสำคัญในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ด้วยรูปแบบการสื่อสารที่ต้องอาศัยแนวทางการปฏิบัติหรือดำเนินการที่ชัดเจนในการที่จะส่งข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายให้กลุ่มเป้าหมายเกิดการรับรู้ นอกจากนี้ข่าวสารที่ได้ส่งออกไปนั้นยังจะต้องผ่านผู้รับสารที่มีความแตกต่างกันในลักษณะต่างๆ เช่น เพศ วัย ระดับการศึกษา สังคม วัฒนธรรม สภาพความสนใจและการเลือกคัดสรรข่าวสารของแต่ละบุคคลรวมไปถึงทรัพยากรบุคคล ระยะเวลา และงบประมาณที่จะใช้ในการรณรงค์ให้ประสบความสำเร็จหรือตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

แต่เมื่อพิจารณาจากสถานการณ์การสื่อสารการณรงค์ในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่ผ่านมากลับยังไม่ดีขึ้นจากสถิติการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและอัตราการคลอดบุตรของแม่ที่อายุน้อยรวมถึงสถานการณ์การทอดทิ้งเด็กทารกไว้ตามสถานที่ต่างๆ กลับมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในทุกปีถึงแม้ช่วงปี พ.ศ. 2556-2558 ที่ผ่านมาสถิติการตั้งครรภ์จะลดจำนวนน้อยลงแต่ก็ไม่สามารถยืนยันได้ว่าตัวเลขการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นจะไม่เพิ่มขึ้นอีกในอนาคต ด้วยสาเหตุเหล่านี้เป็นที่น่าสนใจในการพิจารณาว่ากระบวนการสื่อสารการณรงค์ของหน่วยงานที่รับผิดชอบได้แก่ สำนักงาน

คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ กรมอนามัย กรมกิจการเด็กและเยาวชน และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส) ที่ผ่านมานั้นมีกระบวนการเป็นอย่างไรและในอนาคตควรมีแนวทางหรือกระบวนการอย่างไรในการสื่อสารการรณรงค์นั้นเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาอย่างชัดเจน

การรณรงค์ที่มีประสิทธิภาพควรมีแนวทางหรือรูปแบบที่ชัดเจนในการดำเนินงานด้วยนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อให้การปฏิบัติงานตรงกลุ่มเป้าหมายและมีคุณภาพในด้านการบริหารทรัพยากรและการสื่อสาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร จิรวัดน์กุล (2554) ที่ได้ทำการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น (แม่วัยใส) ผลการวิจัยพบว่าหน่วยงานต่างๆ ได้ดำเนินแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นด้วยมาตรการการรณรงค์และสื่อสารที่ดำเนินโดยกระทรวงต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แต่หน่วยงานดังกล่าวยังขาดการกำหนดแนวทางด้านการสื่อสารที่ชัดเจน อันเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะทำให้แนวทางนโยบายและยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้นประสบความสำเร็จได้

กิตติพงศ์ แซ่เจ็ง (2556) ยังชี้ให้เห็นถึงนโยบายการรณรงค์เพื่อแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในระดับประเทศที่ขาดความชัดเจนในการวางแผนทางด้านการสื่อสารและขาดเจ้าภาพหลักว่าหน่วยงานใดควรจะเป็นผู้นำการสื่อสารสาธารณะเพื่อป้องกันและแก้ไขการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น หวังผลอย่างไรและเนื้อหาที่น่าเสนอควรเป็นอย่างไร เช่นเดียวกันกับ ศรีเพ็ญ ดันติเวสและคณะ (2556) ได้เสนอในแนวทางการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นอย่างยั่งยืนด้วยการพัฒนาระบบการประเมินนโยบายและมาตรการสำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหา การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เพื่อสนับสนุนข้อมูลหลักฐานเกี่ยวกับประสิทธิผล ประสิทธิภาพ ความเป็นไปได้และผลด้านอื่นๆ ให้กับผู้บริหารได้ใช้ประกอบการตัดสินใจคัดเลือกมาตรการ และออกแบบโครงการที่เหมาะสม และควรดำเนินการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้มีการนำบทเรียนและประสบการณ์ในพื้นที่หนึ่งไปประยุกต์ใช้ในการดำเนิน โครงการและกิจกรรมในอีกพื้นที่หนึ่งได้ และทาร์วิส ดี ซัสเทอร์ลุนด์ (Travis D. Satterlund, 2014) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินนโยบายท้องถิ่นและการยอมรับการรณรงค์ในรัฐแคลิฟอร์เนีย ส่วนหนึ่งของผลการวิจัยพบว่าการรณรงค์ที่จะประสบความสำเร็จจะต้องมีการเตรียมความพร้อมในการกำหนดนโยบายควบคู่ไปกับการสร้างแผนกลยุทธ์ที่แข็งแกร่งภายใต้ความยืดหยุ่นที่เหมาะสมในการรณรงค์

มยุรี อนุมานราชชน (2556) ได้อธิบายว่า นโยบายเปรียบเสมือนทิศทางที่จะนำพาความคิด การวางแผน การดำเนินงานที่มีขั้นตอนมีระบบที่ชัดเจนไปสู่การปฏิบัติที่เป็นไปโดยถูกต้องและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้และช่วยในการตัดสินใจหรือชี้แนะให้มีกิจกรรมหรือการกระทำที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและความต้องการของผู้ใช้บริการในแต่ละเรื่อง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ซิริ แลงก์และมาริตจอมแลนด์ (Siri Lange and Marit Tjomsland, 2014) พบว่าการกำหนดนโยบายที่ดีจะมีส่วนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพความเท่าเทียมและความร่วมมือทางการสื่อสารจากคนต่างเพศกันในประเทศแทนซาเนีย(Tanzania) ได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เวลีซาร่า เอและคณะ (Velizara A. and other,2013) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสื่อสารและเปิดเผยผลการค้นพบในเด็ก โดยผลการวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่าการวิจัยที่เกี่ยวกับการสื่อสารไปยังเด็กในเรื่องต่างๆ ควรอยู่รูปแบบของการเสนอนโยบายหรือรูปแบบการกำหนดนโยบายที่เด็กควรเข้ามามีส่วนร่วมในการสื่อสารนั้นด้วย

ทำนองเดียวกันงานวิจัยของ โพโซ คาทียา คลอโดว่าและคณะ (Pozo, Kathya Córdova and other ,2015) ได้นำเสนอผลการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องเพศและอนามัยการเจริญพันธุ์ของวัยรุ่นโดยได้เสนอแนวทางการพัฒนาการเข้าถึงพฤติกรรมของวัยรุ่นในการรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพภายใต้กรอบการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนพร้อมทั้งออกแบบการวัดและการประเมินผลเพื่อการปรับปรุงพัฒนาวิธีการเข้าถึงพฤติกรรมของวัยรุ่นในลาตินอเมริกาและงานวิจัยของ โปสกี, คลอเดียและคณะ (Polsky,Claudia and orther,2015) ได้มีข้อสรุปเกี่ยวกับการพัฒนาสุขภาพว่านโยบายด้านสุขภาพ (Health in all Policies) จากรัฐบาลเป็นสิ่งสำคัญต่อการเสริมสร้างและพัฒนาสุขภาพของประชาชนในพื้นที่เมืองซิคากโกและรัฐแคลิฟอร์เนียนอกเหนือจากงานสาธารณสุขทั่วไป

ในงานวิจัยของ มอสคีร์รา เมนเดซ โพล่าและคณะ(Mosquera Mendez, Paola A.and Author,2014) ได้อธิบายถึง การพัฒนาระบบสุขภาพอนามัยของประชาชนในโคลอมเบียจะต้องออกแบบและดำเนินการภายใต้นโยบายและการวางยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพที่แสดงให้เห็นถึงปัญหาและอุปสรรคเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาด้านสุขภาพของประชาชน เช่นเดียวกันกับงานวิจัยของ มาตินส์ โรซานี (Martins, Rosane A.S. ,2014) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาและการสื่อสารสุขภาพเป็นกลยุทธ์ทำให้เกิดความเร่งในการเข้าถึงด้านสุขภาพในอุเบอลาบา ผลการวิจัยพบว่านโยบายและยุทธศาสตร์การสื่อสารด้านสุขภาพเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมสุขภาพให้กับประชาชนในเมือง อุเบอลาบา (Uberaba) ในประเทศบราซิล ทั้งคนที่มีความสนใจด้านสุขภาพอยู่แล้วและกับคนที่ไม่ค่อยสนใจสุขภาพให้หันมาให้ความสำคัญได้

เช่นเดียวกันกับงานวิจัยของ เฮียร์ด, ลาลี่ อาร์ (Hearld, Larry R.and orther,2015) ที่ชี้ว่าการใช้ยุทธศาสตร์ในการสื่อสารข่าวสารด้านสุขภาพกับผู้รับสารที่แตกต่างกันในระดับชุมชนจะทำให้เกิดการเรียนรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีประสิทธิภาพมากกว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในระดับบุคคล และสอดคล้องกับ เฮอริงตัน,แนนซี่ แกรนท์ (Harrington, Nancy Grant ,2013) ที่ได้ศึกษาเรื่องกลยุทธ์การสื่อสารเพื่อลดความต่างด้านสุขภาพของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสดังกลุ่มคนทั่วไป ผลการวิจัยเสนอว่ายุทธศาสตร์การสื่อสารสามารถลดความแตกต่างด้านสุขภาพของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสในสังคมและ

กลุ่มบุคคลทั่วไปได้ นอกจากนี้ ปารีชาต สถาปิตานนท์และคณะ(2546) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องศักยภาพของสื่อมวลชนในการเสริมสร้างสุขภาพและได้เสนอแนะแนวทางการสื่อสาร การรณรงค์ที่มีประสิทธิภาพว่าการรณรงค์เพื่อเสริมสร้างสุขภาพผ่านสื่อมวลชนนั้นควรดำเนินการ ในรูปแบบของนโยบายที่เน้นพิจารณาโครงการรณรงค์ด้านสุขภาพในเชิงนโยบายสาธารณะ (Public Policy) และผลักดันให้เกิดมาตรการเชิงนโยบายอื่นๆ ควบคู่ไปกับการรณรงค์เพื่อเสริมสร้างให้เกิด ความเข้าใจและเกิดประสิทธิภาพในการสื่อสาร

ในการพิจารณารูปแบบการสื่อสารการรณรงค์เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหา การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นจากผลการวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นว่า นโยบายและยุทธศาสตร์เป็นสิ่ง สำคัญต่อการสื่อสารเพื่อวางกรอบและแนวทางที่ชัดเจนในการดำเนินงาน แต่กระบวนการสื่อสาร ไม่ได้มีเพียงบุคคลฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งในการส่งข้อมูลข่าวสารแต่ยังมีอีกหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ การสื่อสารนั้นประสบความสำเร็จตามแนวทางของการมีส่วนร่วม สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรา ศรีพันธุ์ (2555) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องกลยุทธ์การสื่อสารแบบการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา เศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมมีผลต่อการจะ ขับเคลื่อนแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย เช่นเดียวกับแนวคิด ของ จุฑาพรรษ์ ผดุงชีวิต (2555) การมีส่วนร่วมว่าเป็นทั้งเป้าหมายและเครื่องมือของการพัฒนา ชุมชนซึ่งนับว่ามีความสำคัญในการสร้างประชาธิปไตยอย่างยั่งยืน ช่วยให้มีบรรยากาศแห่ง การรับผิดชอบร่วมกันต่อสังคม รวมทั้งการอภิปรายแนววิถีของการสื่อสารแบบเน้นการมีส่วนร่วม ที่เน้นให้เห็นถึงการเสริมพลังให้อำนาจกับการสร้างและรับฟังเสียงแห่งประชาชน ไม่ว่าจะเป็น การให้ข้อมูลข่าวสาร การรับฟังความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจและพัฒนา ศักยภาพในการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

จากงานวิจัยข้างต้นได้ชี้ให้เห็นว่าแนวทางการสื่อสารการรณรงค์ภายใต้้นโยบายหรือ ยุทธศาสตร์การรณรงค์มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พร้อมทั้งมีกระบวนการสื่อสารการรณรงค์ตามแนวทางทฤษฎีการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมก็เป็นที่ สำคัญในการแก้ไขปัญหาเช่นกัน การวิจัยในครั้งนี้มุ่งเน้นที่จะหาแนวทางการสื่อสารการรณรงค์ รูปแบบใหม่ภายใต้กรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ จากศึกษากรอบแนวคิดทฤษฎีการสื่อสาร เพื่อนำมาผสมผสานในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่เหมาะสมและสอดคล้องกับ กลุ่มเป้าหมาย รวมถึงแนวทางการดำเนินงานที่มีความชัดเจนในด้านต่างๆ อันจะทำให้เกิดการแก้ไข ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ปัญหาในการวิจัย

ปัญหาการตั้งครุฑในวัดของประเทศไทยเป็นปัญหาใหญ่ระดับชาติ หลายหน่วยงานมีการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อแก้ไขปัญหานี้ในประเด็นต่างๆ โดยนำการรณรงค์เข้าไปช่วยการแก้ไขปัญหามาแต่ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรสังเกตได้จากสถิติการตั้งครุฑของวัดยังเพิ่มขึ้นและลดลงสลับกันในหลายปีที่ผ่านมา ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมทั้งในและต่างประเทศในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุฑในวัด พบความน่าสนใจว่าการรณรงค์ที่มีประสิทธิภาพควรมีรูปแบบอย่างไร จึงเป็นที่มาของงานวิจัยครั้งนี้ที่ต้องการจะศึกษานโยบายและยุทธศาสตร์การรณรงค์และนำมาจัดทำเป็นข้อเสนอแนะตามแนวทางทฤษฎีอันจะส่งผลให้เกิดแนวทางการรณรงค์ใหม่ที่มีทิศทางและความชัดเจนนำไปสู่การปฏิบัติที่รวดเร็ว ตรงกลุ่มเป้าหมาย และจะส่งผลการแก้ไขปัญหาการตั้งครุฑในวัดมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. คำถามในการวิจัย

3.1 สถานการณ์และสภาพปัญหาของนโยบายและยุทธศาสตร์การรณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุฑในวัดของประเทศไทยเป็นอย่างไร

3.2 ยุทธศาสตร์การรณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุฑในวัดของประเทศไทยควรเป็นอย่างไร

3.3 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์การรณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุฑในวัดของประเทศไทยควรเป็นอย่างไร

4. วัตถุประสงค์การวิจัย

4.1 เพื่อศึกษาสถานการณ์และสภาพปัญหาของนโยบายและยุทธศาสตร์การรณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุฑในวัดของประเทศไทย

4.2 เพื่อศึกษายุทธศาสตร์การรณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุฑในวัดของประเทศไทย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

6. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในเรื่อง “นโยบายและยุทธศาสตร์การบรรณรักษ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุฑในวัยรุ่นของประเทศไทย” ได้แบ่งขอบเขตการศึกษาเป็น 4 ส่วน ดังนี้

6.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นการศึกษาด้านการณและสภาพปัญหาของนโยบายและยุทธศาสตร์การบรรณรักษ์ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยช่วงปี พ.ศ. 2553 - 2559 และศึกษายุทธศาสตร์การบรรณรักษ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุฑในวัยรุ่นของประเทศไทย เพื่อนำมาจัดทำข้อเสนอแนะการบรรณรักษ์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุฑในวัยรุ่นของประเทศไทย จากหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวข้องโดยตรงกับปัญหาการตั้งครุฑในวัยรุ่นของประเทศไทย

6.2 ขอบเขตด้านประชากรเป้าหมาย คือ ผู้บริหารภาครัฐและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และการดำเนินงานการบรรณรักษ์ในการแก้ไขปัญหาการตั้งครุฑในวัยรุ่นของประเทศไทยของหน่วยงานที่รับผิดชอบและอาจารย์หรือนักเรียนที่เคยเข้าร่วมโครงการการบรรณรักษ์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุฑในวัยรุ่นของประเทศไทย

6.3 ขอบเขตด้านเวลา เก็บข้อมูลระหว่างเดือน ตุลาคม – ธันวาคม 2559

6.4 ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ หน่วยงานที่รับผิดชอบปัญหาการตั้งครุฑในวัยรุ่นและดำเนินโครงการในการแก้ไขปัญหาการตั้งครุฑในวัยรุ่นของประเทศไทยได้แก่ (1) สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (2) กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (3) กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (4) สำนักงานกองทุนสนับสนุนสร้างเสริมสุขภาพชุมชน (สสส)

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

7.1 สถานการณ์และสภาพปัญหาของนโยบายและยุทธศาสตร์การสื่อสารการบรรณรักษ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุฑในวัยรุ่นของประเทศไทย หมายถึง เหตุการณ์ กิจกรรม โครงการ การดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรคและข้อมูลข่าวสารต่างๆ เกิดขึ้นในการบรรณรักษ์ในช่วงปี พ.ศ. 2553-2559 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุฑในวัยรุ่นของประเทศไทยที่ได้จาก

การศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องในเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุภัณฑ์ในวัยรุ่นจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบ

7.2 นโยบายและยุทธศาสตร์การณรงค์ป้องกันและการแก้ไขปัญหาการตั้งครุภัณฑ์ในวัยรุ่นของประเทศไทย หมายถึง แนวทาง การกระทำ หรือการเลือกตัดสินใจที่มีการกำหนดไว้ล่วงหน้าเพื่อชี้แนะให้มีกิจกรรมหรือการกระทำต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นด้านการณรงค์การแก้ไขปัญหาการตั้งครุภัณฑ์ในวัยรุ่นของประเทศไทย ศึกษาตามแนวทาง 1) การกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ 2) การนำนโยบายและยุทธศาสตร์ลงไปปฏิบัติ 3) การประเมินผลนโยบายและยุทธศาสตร์ 4) ปัญหาและอุปสรรคของนโยบายและยุทธศาสตร์ ที่ได้จากการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบและการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายในจังหวัดที่มีสถิติปัญหาการตั้งครุภัณฑ์ในระดับสูงสุดของประเทศไทยปี พ.ศ. 2558

7.3 ยุทธศาสตร์การณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุภัณฑ์ในวัยรุ่นของประเทศไทย หมายถึง วิธีการหรือขั้นตอนที่มีการกำหนดไว้ด้านการณรงค์ของโครงการหรือกิจกรรมที่ดำเนินการสื่อสารในการแก้ไขปัญหาการตั้งครุภัณฑ์ในวัยรุ่นของประเทศไทย ศึกษาตามแนวคิดยุทธศาสตร์การสื่อสารการณรงค์ คือ 1) แนวคิดและวัตถุประสงค์การณรงค์ 2) กลุ่มเป้าหมายการณรงค์ 3) สื่อหรือกิจกรรมที่ใช้ในการณรงค์ 4) กลยุทธ์การณรงค์และวิธีการนำสื่อลงสู่การปฏิบัติ 5) ระยะเวลาและงบประมาณในการณรงค์ 6) การประเมินผลการณรงค์ 7) ความร่วมมือด้านการณรงค์ระหว่างหน่วยงานผู้รับผิดชอบ 8) ความร่วมมือด้านการณรงค์ระหว่างหน่วยงานผู้รับผิดชอบกับกลุ่มเป้าหมาย 9) ความคิดเห็นในการเข้าร่วมโครงการการณรงค์ของกลุ่มเป้าหมาย 10) ความคิดเห็นด้านการสื่อสารโครงการการณรงค์ของกลุ่มเป้าหมาย 11) ความคิดเห็นด้านสื่อการณรงค์ของกลุ่มเป้าหมาย 12) ปัจจัยที่นำไปสู่ความร่วมมือของหน่วยงานผู้รับผิดชอบกับกลุ่มเป้าหมายด้านการสื่อสาร ที่ได้จากการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบและการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายในจังหวัดที่มีสถิติปัญหาการตั้งครุภัณฑ์ในระดับสูงสุดของประเทศไทยปี พ.ศ. 2558

7.4 การจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์การณรงค์ หมายถึง ขั้นตอนกระบวนการในการนำข้อสรุปด้านนโยบายการณรงค์ ยุทธศาสตร์การณรงค์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุภัณฑ์ในวัยรุ่นของประเทศไทยที่ได้จากการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบและการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายในจังหวัดที่มีสถิติปัญหาการตั้งครุภัณฑ์ในระดับสูงสุดของประเทศไทยปี พ.ศ. 2558 มาวิเคราะห์เพื่อจัดทำเป็นแนวทางเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุภัณฑ์ในวัยรุ่นของ

ประเทศไทยเพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยใช้แนวทางในการจัดทำข้อเสนอ ดังต่อไปนี้

- ด้านนโยบายการณรงค์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทยจัดทำข้อเสนอแนะตามแนวทาง 1) การกำหนดนโยบาย 2) การนำนโยบายลงไปปฏิบัติ 3) การประเมินผลนโยบาย 4) ปัญหาและอุปสรรคของนโยบาย

- ด้านยุทธศาสตร์การณรงค์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทยจัดทำข้อเสนอแนะตามแนวทาง 1) แนวคิดและวัตถุประสงค์การณรงค์ 2) กลุ่มเป้าหมายการณรงค์ 3) สื่อหรือกิจกรรมที่ใช้ในการณรงค์ 4) กลยุทธ์การณรงค์และวิธีการนำสื่อลงสู่การปฏิบัติ 5) ระยะเวลาและงบประมาณในการณรงค์ 6) การประเมินผลการณรงค์ 7) ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานผู้รับผิดชอบ 8) ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานผู้รับผิดชอบกับกลุ่มเป้าหมาย 9) ความคิดเห็นในการเข้าร่วมโครงการการณรงค์ของกลุ่มเป้าหมาย

7.5 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการณรงค์ หมายถึง แนวทางนโยบายการณรงค์ประกอบด้วย แนวทางประเด็นปัญหาการณรงค์ แนวทางการกำหนดนโยบายการณรงค์ แนวทางการนำนโยบายการณรงค์ไปปฏิบัติ แนวทางการประเมินผลนโยบายการณรงค์เพื่อการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ที่ได้จากการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์การณรงค์ในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทย เสนอต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นหรือหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

7.6 ข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์การณรงค์ หมายถึง แนวทางยุทธศาสตร์การณรงค์ประกอบด้วย 1. แนวคิดและวัตถุประสงค์การณรงค์ 2. กลุ่มเป้าหมายการณรงค์ 3. สื่อหรือกิจกรรมที่ใช้ในการณรงค์ 4. กลยุทธ์การณรงค์และวิธีการนำสื่อลงสู่การปฏิบัติ 5. ระยะเวลาและงบประมาณในการณรงค์ 6. การประเมินผลการณรงค์ 7. ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานผู้รับผิดชอบ 8. ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานผู้รับผิดชอบกับกลุ่มเป้าหมาย ที่ได้จากที่ได้จากการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์การณรงค์ในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทย

7.7 การรณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทย หมายถึง กระบวนการสื่อสารแบบเป็นระบบ มีรูปแบบการผลิตสื่อและเผยแพร่สื่อที่หลากหลายรูปแบบเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ ให้คำแนะนำ ชักชวน สร้างการตระหนักรู้อย่างต่อเนื่องในการป้องกันและแก้ไขไม่ให้เกิดปัญหาเรื่องการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในประเทศไทย

7.8 กลุ่มเป้าหมาย หมายถึง วัยรุ่นระดับมัธยมที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานการศึกษาและครู อาจารย์ในโรงเรียนที่อยู่ในจังหวัดที่มีสถิติปัญหาการตั้งครรภ์ 3 อันดับแรกของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2558 (ข้อมูลรายงานสถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นปี พ.ศ. 2558 จากสำนักงานอนามัยการเจริญพันธุ์) โดยเลือกจากโรงเรียนมัธยมที่มีจำนวนนักเรียนมากที่สุดในจังหวัด ได้แก่

- 1) โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี
- 2) โรงเรียนประจวบวิทยาลัย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- 3) โรงเรียนนครนายกวิทยาคม จังหวัดนครนายก

7.9 หน่วยงานผู้รับผิดชอบ หมายถึง กลุ่มองค์กรหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่หลักในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในประเทศไทย ได้แก่ 1) สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติสุขภาพแห่งชาติ (สช.) 2) สำนักงานอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข 3) กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 4) สำนักงานกองทุนสนับสนุนสร้างเสริมสุขภาพชุมชน (สสส) และกลุ่มองค์กรหรือหน่วยงานด้านการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในระดับจังหวัดหรือชุมชน

7.10 สื่อสารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Communication) หมายถึง รูปแบบการสื่อสารที่เน้นให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบและกลุ่มผู้มีปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและผู้เกี่ยวข้องให้ความสำคัญและเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการรับรู้ การสร้างความเข้าใจ การเสนอความคิดเห็นต่อข้อมูลข่าวสารและสื่อเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทย

7.11 การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น หมายถึง สตรีที่ตั้งครรภ์โดยถือเอาวันที่คลอดที่มีอายุระหว่าง 11-19 ปี และขาดความพร้อมด้านร่างกายเนื่องจากอายุน้อยยังอยู่ในวัยศึกษา และขาดความพร้อมในการเลี้ยงบุตรของประเทศไทย

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 ประโยชน์ด้านวิชาการ

8.1.1 ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์แก่การศึกษานโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการรณรงค์ในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในประเทศไทย

8.1.2 สามารถสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการรณรงค์ในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในประเทศไทยได้

8.1.3 เป็นกรอบแนวคิดพื้นฐานในการศึกษานโยบายการรณรงค์ในการแก้ไขปัญหาสังคมในเรื่องอื่นๆ

8.2 ประโยชน์ด้านวิชาชีพ

1.2.1 หน่วยงานที่รับผิดชอบได้ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการ
ณรงค์ในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในประเทศไทย ที่จะนำไปแก้ไข
ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพทำให้
หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในการแก้ไข
ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในประเทศไทย เข้าใจแนวทางการดำเนินงานด้านการ
ณรงค์ในการป้องกันและแก้ไข
ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นได้ดียิ่งขึ้น

1.2.2 ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการกำหนดหรือศึกษา
นโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการ
ณรงค์ต่อองค์กรในระดับประเทศและระดับท้องถิ่นที่มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบการ
ณรงค์ในด้านต่างๆ ในประเทศไทย

